

הכנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

תוכן עניינים

- א. כל המנחות טעונות שלש מאות שיפה וחמש מאות בעיטה שיפה ובעיטה בחיטין 2
- ב. כל המנחות באות עשר עשר חוץ מלחם הפנים וחביתי כהן גדול שהם באות שתיים עשרה.....2
- ג. מחלות תודה ונזירות שהן באות עשר עשר.....6
- ד. שף אחת בועט שתיים שף שתיים בועט שלש בעי רבי ירמיה אמטויי ואתויי חד או דלמא אמטויי ואתויי תרי מאי תיקו.....6
- ה. לחמי תודה שאפאן ארבע חלות ... ארבעים למצוה ... אפרושי תרומה מינייהו ... דאפרשינהו בלישה.....7
- ו. כל המנחות שריבה במדת חלתן או שמיעט במדת חלתן כשרות.....7
- ז. חוץ מלחם הפנים וחביתי כהן גדול.....7
- ח. העומר היה בא עשרון משלש סאין.....8
- ט. שתי הלחם שתי עשרונים משלש סאין.....8
- י. לחם הפנים עשרים וארבע עשרונים מעשרים וארבע סאין.....9
- יא. כל המנחות שריבה במדת עשרונן או שמיעט במדת עשרון פסולות ריבה במדת סאין שלהן או שמיעט במדת סאין שלהן כשרות.....9
- יב. העומר היה מנופה בשלש עשרה נפה.....10
- יג. שתי הלחם בשתיים עשרה.....11
- יד. ולחם הפנים בי"א.....12
- הדרן עלך אלו מנחות נקמצות.....12
- פרק שמיני.....12

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

א. התודה היתה באה חמש סאין ירושלמיות שהן שש מדבריות שתי איפות האיפה שלש סאין עשרים עשרון עשרה לחמין ועשרה למצה.....13

דף עו.

א. כל המנחות טעונות שלש מאות שיפה וחמש מאות בעיטה שיפה ובעיטה בחיטין

כל החיטים¹ של מנחות טעונות שלש מאות שיפה, שמשפסף החטה בין ידו לכלי כדי שתהא נוחה להשיר קליפתה² אח"כ ע"י הבעיטה³, וחמש מאות בעיטה, שבועט בעובי אגרופו או בעובי פס ידו⁴. מלבד מנחת העומר לא היה שיפה ובעיטה לפי שהיה מן השעורין ומשום שהיה לח⁵.

ב. כל המנחות באות עשר עשר חוץ מלחם הפנים וחביתי כהן גדול שהם באות שתיים עשרה

כבר התבאר לעיל דף נט. שהכלל כל⁶ ארבע מנחות אלו⁷ מחבת. מרחשת. חלות. ריקין. האפוי⁸, כשאופין אותן אופין כל עשרון עשר חלות, ואם רבה בחלות או חסר כשירה, ומנחת סולת י"א⁹ שאינה צריכה אפיה ואינה

¹ רמב"ם הלכות איסורי מזבח פרק ז הלכה ה

² ר"ב במשנה פ"ז מ"ה, אולם בפיה"מ כתב וענינו כאן שפשוף החטים ביד בכח כדי שיוסר אבק שעליהן. וברש"י כאן ליכא לאוכוחי שכתב כדי שישירו קליפתן והיינו השיפה ובעיטה.

³ תפא"י שם

⁴ ר"ב שם, ובמלאכת שלמה שם הביא פי' רש"י ז"ל בלשון אחר בעיטה ברנל, וכן הוא בפיה"מ שם דריסתו ברנל עד שיתקלף. ובמעשה רקח כתב באמת בסתם בעיטה ברנל הוא.

⁵ הר המוריה שם פרק ח הלכה ג

⁶ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יג הלכה י

⁷ לשון הרמב"ם ארבע מנחות אלו האפוי⁸ כשאופין וכו' הנה מדכתב ארבע מנחות משמע דהיא מנחת הסלת. ומחבת. ומרחשת. ומאפה תנור. אבל עיין להלן שנהלקו האחרונים.

⁸ אבל מנחת חביתין הוא י"ב כמו שאמר בראש הפרק. לח"מ שם

⁹ עיין לח"מ שרש"י בחומש משמע שמנחת סולת אינה עשר חלות אך הוכיח שרש"י כאן בגמ' כדברי רבינו שכולל גם מנחת סולת. ועיין במשנה למלך שכתב ונראה שחולקין אותה תיכף ומיד אחר קמיצה אפילו קודם לישא שהרי לישא לא הזכיר רבינו גבי מנחת הסולת. וראיתי לרבינו בפ"י מהלכות אלו דין ט"ו שכתב ולמה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

עשר חלות, וחולקין אותה תיכף ומיד אחר הבלילה וקמיצה אפילו קודם לישנה, ואם רצה הכהן לאכול אותה בלא שום בישול הרשות בידו, וי"א¹⁰

חלק הכתוב וכו' אבל סולת אם יחלקוה ביניהם נמצא מגיע לזה מלא כפו סולת או פחות שאינו ראוי לא ללוי אותו ולא לאפותו כו' הרי מבואר דאף קודם לישנה היה נחלק וא"כ היוב זה דעשר עשר באיזה זמן ולומר דכל כהן אחר שנוטל חלקו עושה אותו עשר חלות הא ודאי בורכא הוא. ונ"ל שאם רצה הכהן לאכול אותה בלא שום בישול הרשות בידו לפי שלא נזכר במנחה הלזו אפיה כלל ומאד אני תמיה איך לא השגיח בדברי רבינו הללו שכתבנו דאית ליה דמנחת הסולת נחלקת תיכף ומיד אחר הקמיצה אף קודם לישנה וכן כתב הסמ"ג במצות עשה סימן קפ"ד ולפי זה דייקי דברי רבינו שכתב כל ארבע מנחות אלו האפויז שכוין לשלול מנחת הסולת שאינה אפויז ואין בה מצוה כלל באפויזה וכדכתיבנא. ודע שרש"י בפירוש התורה גבי פתות אותה פתים כתב לרבות כל המנחות הנאפות קודם קמיצה לפתיתה ע"כ. וכתב הרא"ם שכיון רש"י כדי למעט מנחת הסולת שנאפית אחר קמיצה משום דפתיתה אינה אלא לקמיצה וכבר קדמה לה הקמיצה בעודה סולת ואין צורך לפתיתה וכן כתב בעל לח"מ וכתב שגם רבינו מודה בדין זה משום דלעיל גבי מנחת הסולת לא הזכיר פתיתה כלל. והנה כל זה הוא כפי סברת האומרים דגם הסולת היתה נעשית עשר חלות אך כפי מה שכתבנו לעיל דמנחת הסולת ליכא צווי בעשייתה ובעודה בלולה אפילו קודם לישנה היתה נחלקת לכהנים וכמו שהכרחנו דבר זה לעיל מעתה ליכא קושיא כלל דלמנחת הסולת לא איצטריך מעוטא למעטא מפתיתה דמהיכא תיתי פתיתה כיון שהיתה מתחלקת בעודה בלולה אך לשתי הלחם ולחם הפנים שנצטוינו לאפות אותם איצטריך קרא למעט מהם פתיתה. הכלל העולה דלפי מה שכתבנו בדעת רבינו מנחת הסולת לא היה בה חיוב באפויזה כלל אלא היתה מתחלקת לכהנים תיכף אחר הבלילה. ובהר המוריה כתב. אבל נ"ל שמנחת סולת לא הזכיר כאן דאינם צריכות אפי' כלל וכמו שנתבאר למעלה פ"י המ"ז יעו"ש היטיב ועיין רש"י ע"ד ב' דמשמע שם דלא היו חלות כלל במנחת סולת יעו"ש אף על גב ד"ל דקאי שם אקודם קמיצה יעו"ש מ"מ פשט הלשון מורה דא"צ כלל אפי' ועיין רש"י ויקרא ב' ד' יעו"ש היטיב וע"ע בתוס' יום טוב פ"ו דמנחות מ"ה יעו"ש היטיב. וע"ע רש"י מנחות י"ה א' יעו"ש היטיב שם משמע דמנחת סולת אין טעון עשר חלות יעו"ש וע"ע במל"מ לקמן פ"ז ה"ה יעו"ש. ועיין מנחות צ"ו א' תוס' ד"ה שאלו וכו' בסה"ד.

¹⁰ בלח"מ כתב היינו שארבע מנחות שכתב רבינו היינו מנחת הסולת ומחבת ומרחשת ומאפה תנור וכאן חשב למאפה תנור לחדא אף על גב דבריש פ' י"ב חשיב ליה בתרתי שכתב ותשע מנחות יחיד כו' וכתב שם מנחת מאפה תנור כו' מנחת מאפה ריקין וכו' לעיל השגיח על ענין המנחות ולכן כתב שהם ט' אבל כאן לא השגיח אלא על אופן עשייתן וכיון שריקין וחלות כולן נעשין בתנור חשיב לה בחדא. עיין במשנה למלך שהקשה אני תמיה על רבותי בזה דבשלמא במנחות שהצריך הכתוב בהם אפיה או במחבת או במרחשת או בתנור שייך לומר שיהיו עשר דילפינן מלחמי תורה אבל במנחת הסולת לא ראיתי בשום מקום שזכר בו אפיה כלל. ועוד כתב מלבד שאף כפי פירושו בדברי רב פפא אין להכריע מה שכתב דרב פפא לא מיירי אלא במנחה שנצטוינו לאפותה דבעינן שתהא באה עשר עשר וא"כ בסוג זה לא נכנס מנחת הסולת וכמבואר, אבל הפירוש הנכון בדברי רב פפא הלזו הוא הפירוש השני שכתב רש"י שכל מסדרי המשנה כשבאו לכתוב מנחות שהם שוים בדינם לא כתבו אלא עשרה מיני מנחות כגון גבי טעונות שמן ולבונה מנו עשרה מיני מנחות וכן גבי טעונות הגשה ואין טעונות תנופה וכן גבי מנחות נקמצות ושיריהם לכהנים ולסברת ר"ש הם אחד עשר מיני מנחות שהיא מנחה הבאה מחלות וריקין ולפי שרב פפא דקדק כל זה מהנך תלת מתני' בכל מקום שהביאו אחת ממשניות הללו הביאו דברי רב פפא מה שדקדק בזה וזה פשוט. ועיין הר המוריה שכתב וי"ל טעם על הסוברים דבעי אפי' י"ל מדכתיב בשמיני מצות תאכל משמע שיהיה אפוי אח"כ ותהיה מצה ולא חמין וכ"כ בפרשת צו לא תאפה חמין חלקם ודרשינן אפי' חלקם לא תאפה חמין ועל כרחך דלא קאי אמנחת מאפה ומרחשת דא"כ איך שייך חלקם הא הכל נאפה בבת אחת אלא ודאי דקאי על מנחת סולת ולאחר קמיצה ומשמע קצת מזה דבעי אפיה ויש לדחות. ועיין בתוספתא שהבאתי לעיל פ"ב ה"ה ד"ה עשרון אחת דמשם ראה לכאורה דצריך לאפות מנחת סולת יעו"ש היטיב ודו"ק וצ"ע בזה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

שצריכה אפיה¹¹ והרשות בידו לאפותה באיזה כלי שירצה, ונאפית לאחר קמיצה ומתחלקת לעשר חלות.

אולם מנחת כהן משיח שהם חביתי כהן¹² גדול כבר התבאר שם ולעיל דף נ. שבכל יום מביאין משל הכהן הגדול עשרון שלם¹³ סולת בעשרון של מקדש, ומקדישו, וג' לוגין שמן, וחוצהו בחצי עשרון שבמקדש, ומחלקים העשרון ל"ב חלות, ואחר שמחלקים העשרון ל"ב חלות, מחלקים ג' לוגי השמן ל"ב רביעיות, ברביעית¹⁴ שבמקדש¹⁵, רביעית לכל חלה¹⁶, בולל

¹¹ עיין משנה למלך שם שכתב במאי דס"ל להרא"ם והרב בעל לחם משנה שגם מנחת הסולת היה בה אפייה והיתה באה עשר חלות דומיא דשאר מנחות אפיה זו דמנחת הסולת באיזה כלי היתה נעשית במחבת או במרחשת או בתנור ולא ראיתי בגמ' שום גלוי לזה וגם רבינו לא ביאר דין זה ואולי יאמרו דמנחת הסולת הרשות בידו לאפותה באיזה כלי שירצה דדוקא האומר הרי עלי במחבת והביא במרחשת או מרחשת והביא במחבת קי"ל דלא יצא ידי חובתו וכמ"ש רבינו ריש פ"ז מהלכות אלו אבל האומר הרי עלי מנחת הסולת יכול לאפותה באיזה כלי שירצה. ומיהו אכתי קשה דהיה לו לרבינו להביא דין זה.

¹² רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יג הלכה ג

¹³ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יג הלכה ב ג

¹⁴ מהשבע מדות לח שהיו במקדש כמבואר ברמב"ם הלכות כלי המקדש פרק א הלכה יז ולוג למדידת שמן המנחות, וחצי לוג למדידת שמן לכל נר מנרות המנורה, ורביעית לחלק בה השמן לחביתין.

¹⁵ ועיין במל"מ שם שהקשה מדאיתא להלן דף פז: מדה יתירה של לוג ומחצה היתה שם שבה היה מודד למנחת כ"ג לוג ומחצה בבוקר לוג ומחצה בין הערבים וכתב "ואני תמיה בזה בין לר"ש ובין לחכמים לאיזה תכלית אנו צריכים לשער לוג ומחצה והלא עשיית החביתין אחת אחת היתה נעשית ובכל חלה וחלה היה נותן לה רביעית שמן ולש אותה וא"כ יביא ג' לוגין בכלי חול ואח"כ ימדוד ברביעית רביעית שמן לכל חלה וחלה. ואפשר לומר דס"ל דצריך שכל השמן הראוי להקריב בבקר צריך שיהיה כולו קדוש בשעה שמתחיל לעשות החלות והרי הסולת אף שלא היה מקריב כי אם חצי עשרון היה צריך לקדש עשרון ומה שלא הצריכו גבי שמן נמי שיקדש ג' לוגין דומיא דסולת דמקדיש עשרון הוא משום דשאני סולת דרחמנא אמר מחציתה דמשמע שיביאנה שלמה ויקדשנה שלמה אבל גבי שמן אין צורך לקדש כי אם מה שצריך להקריב באותה שעה ומש"ה מקדיש לוג ומחצה ואח"כ מודד ברביעית לכל חלה וחלה. ומכאן אני תמיה לסברת רבינו שכתבתי (לעיל בפרקין) דאית ליה שעשיית החביתין היא שהיה עושה י"ב חלות מן העשרון וחולק כל חלה וחלה לשנים ומקריב י"ב חצאין בבקר וי"ב בערב וא"כ כל הג' לוגין היה צריך שיביא להקריב חצי עשרון של בוקר ולא ימנע או יקדש כל השלשה לוגין או לא יקדש כי אם רביעית אחר רביעית הצריך לכל חלה וחלה אך שיעור זה דלוג וחצי לאיזה תכלית הוא. ואולי שבשם שאחר שהיה מקדש כל העשרון בעשרון של קודש היה חולק העשרון בחצי עשרון והיה עושה ממנו שש חלות ואח"כ היה עושה מחצי האחר שש חלות אלמא דבעינן שהמחצית יהיה חלות בפני עצמו א"כ גם השמן צריך שהמחצית יתקדש ומ"מ כבר כתבתי דסברא זו דרבינו היא תמוהה בעיני ואעיקרא דדינא למה צריך לחלק העשרון בחצי עשרון כפי סברתו שהרי חצי עשרון זה לא היה מקריב בבקר אלא חצי המחצית של עשרון זה וכן מהלוג ומחצה לא היה מקריב הימנו בבקר כי אם המחצית, סוף דבר דברי רבינו צריכין תלמוד". אולם עיין רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק א הלכה יז דלא הזכיר רבינו כלל מדה זו של לוג ומחצה ולא הזכיר אצלנו כלל שמקדש הג' לוגין אלא רק בעשרון כתב ומקדישו ואפ' דס"ל דרק לר"ש היו מודדים לוג ומחצה ולא לחכמים שלשימתם היה רק מקדיש רביעית. וצ"ע.

¹⁶ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יג הלכה ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

סולת של כל חלה עם קצת מרביעית שמן שלה, ולש מכל חצי עשרון שש חלות, נמצאו שתיים עשרה חלות.

ואחת אחת היו נעשות¹⁷, כל חלה לבד בפושרין, וחולטה ברותחין¹⁸, ואח"כ אופה כל חלה מעט, ואח"כ מטגנה מעט במחבת בשמן הנשאר מרביעית שלה עד שתבלענו. ואינו מבשלה הרבה שנאמר (ויקרא ו פסוק יד) תפיני בין בשל ונא¹⁹. וצריך שתהא נאה, כמו שיבואר להלן. וי"א²⁰ שאופה ומטגן וחוזר ואופה. ואחר שנאפו כולן, מחלקין כל חלה לשנים, כדי להקריב מכל א' חציה בבוקר וחציה בערב ולראב"ד²¹ מקריב ו' חלות שלימות בבוקר וכן בערב. ולכל י"ב החצאין שמקריב בבוקר מקריב עמהן חצי קומץ לבונה, וכן בערב.

וכן לחם הפנים שבכל ערב שבת מביאין כ"ד עשרונים סולת, ועושין מהן י"ב חלות, שמכניסין בשבת להשולחן שבהיכל, כמו שנאמר בפרשת אמור (ויקרא כד פסוק ה - ח) וְלִקְחֶתָּ סֹלֶת וְאִפִּיתָ אֹתָהּ שְׁתֵּים עָשָׂרָה חֲלוֹת שְׁנֵי עֶשְׂרִים יְהִיָּה הַחֲלָה הָאֶחָת וְשִׁמְתָּ אוֹתָם שְׁתֵּים מְעַרְכוֹת שֵׁשׁ הַמְעַרְכֹּת עַל הַשְּׁלֶחַן הַטָּהוֹר לִפְנֵי ה'. וגו'. בַּיּוֹם הַשֵּׁבֶת בַּיּוֹם הַשֵּׁבֶת יַעֲרֹכְנוּ לִפְנֵי ה' תְּמִיד וגו' ובכל יום שבת כשמכניסין לחה"פ וב' בזיכי לבונה, חדשות, מוציאין הי"ב חלות הישנות עם בזיכי לבונה שבצידן, ומקטירין הבזיכי לבונה הישנות על מזבח החיצון.

¹⁷ נראה דמעמא משום דיליף מלחם הפנים. כס"מ שם, ועיין מל"מ מה שפלפל בזה ועיין במעשה רקח וז"ל פי מפני שכבר למדו מגזירה שוה דחוקה חוקה חביתי כהן גדול מלחם הפנים לענין הי"ב חלות ויליף ג"כ לישתן מלחם הפנים וראיתי להשיירי כנסת הגדולה ז"ל בנימוקיו על רבינו שפלפל בזה ולענ"ד נראה הדברים פשוטים עיין עליו.

¹⁸ עיין מעשה רקח

¹⁹ רבינו נראה שהוא מפרש הא דא"ר יוסי תאפינה ריבה אית ליה נא ואית ליה נאה היינו לומר דמדכתיב תופיני תאפנה חד לומר שתאפה נא כלומר שלא יאפה אותה אלא קצת וזהו שכתב ואופה החלה מעט ואינו מבשלה הרבה וכן דורש שתאפה קודם הטיגון וזהו שכתב ואח"כ קולה אותה ופסק כר"י משום דנימוקו עמו וגם הכא מסתבר מעמיה. ורש"י פי' תאפנה נא בשעת אפייתה תהא נא כמו אל תאכלו ממנו נא כלומר בכך תהא מבושלת קצת ואינה מבושלת כל צרכה והיינו טיגון בהא מודו כ"ע דתרוייהו בעינן כדכתיב על מחבת בשמן וכתוב תופיני עכ"ל. כס"מ ועיין לח"מ האריך בזה

²⁰ דעת רש"י בלישנא קמא, עיין בתורת הקדשים שם אות ו

²¹ שם הלכה ד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

ג. מחלות תודה ונזירות שהן באות עשר עשר

כבר התבאר לעיל דף נ. כיצד הוא הלחם²² הלחם שמביא עם התודה, לוקח עשרים עשרון סולת ועושה מהם עשרה עשרונים חמין ועשרה מצה²³, העשרה של חמין עושה אותם עשר חלות.

והעשרה עשרונים של מצה עושה מהן שלשים חלות שוות, עשר חלות מכל חמין, עשר חלות מאפה תנור, ועשר חלות ריקים, ועשר חלות מורבכת.

וכבר התבאר במסכת נזיר דף ל. שבתגלחת הטהרה לנזיר²⁴, כשיגמור הנזיר ימי נזירותו מביא שלש בהמות כבש לעולה וכבשה לחטאת ואיל לשלמים, ומביא עם איל השלמים לחם, וכיצד הוא הלחם הבא עם איל נזיר²⁵, לוקח עשרה עשרונות ושני שלישי עשרון ועושה מהן עשרים חלות שוות והכל מצה, עשרה ריקים משוחין בשמן, ועשר חלות לותת הסולת שלהן בשמן, והכל מאפה תנור ושמן שלהן רביעית ושיעור זה הלכה למושה מסיני²⁶ ומביא העשרים בכלי אחד.

ד. שף אחת בועט שתיים שף שתיים בועט שלש בעי רבי ירמיה אמטויי ואתויי חד או דלמא אמטויי ואתויי תרי מאי תיקו

הבעיטה ושיפה בהיטי המנחות שף אחת²⁷ ובוטט שתיים, שף שתיים ובוטט שלש, נמצאו שלש שיפות וחמש בעיטות, וחוזר הלילה עד שיגמור שלש מאות שיפה וחמש מאות בעיטה כדי שיתקלפו הרבה.

²² רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ט הלכה יז יח

²³ והעשרה עשרונים של מצה עושה מהן שלשים חלות שוות, עשר חלות מכל חמין, עשר חלות מאפה תנור, ועשר חלות ריקים, ועשר חלות מורבכת

²⁴ רמב"ם הלכות נזירות פרק ח הלכה א

²⁵ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ט הלכה כג

²⁶ משנה למלך נזירות שם ולח"מ מעשה הקרבנות שם

²⁷ רמב"ם הלכות איסורי מזבח פרק ז הלכה ה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

וחושב ההובאה וההולכה בשיפה אחת להחמיר²⁸, ואחר כך טוחן ומרקד יפה יפה.

ה. לחמי תודה שאפאן ארבע חלות ... ארבעים למצוה ... אפרושי תרומה מינייהו ... דאפרשינהו בלישה

כבר התבאר במסכת נדרים דף יב: שלחמי תודה²⁹ שאפה אותן ארבע חלות יצא, לא נאמר ארבעים אלא למצוה, והוא שעשה מכל העשרים עשרונים ד' חלות³⁰ ושיפריש החלה שלהן אחת מכל קרבן כשהן בצק, שאין מפרישין פרוסה, שנאמר אָתָּד מִכָּל קֶרֶבֶן שֶׁלֹא יטול פרוס.

ו. כל המנחות שריבה במדת חלתן או שמיעט במדת חלתן כשרות

כבר התבאר שכל³¹ ארבע מנחות אלו מחבת. מרחשת. חלות. ריקין. האפוי³², כשאופין אותן אופין כל עשרון עשר חלות, ואם רבה בחלות או חסר כשירה.

דף עו.

ז. חוץ מלחם הפנים וחביתי כהן גדול

²⁸ בעיא דר' ירמיה ולא איפשימא והולכין להחמיר. הר המוריה שם.

²⁹ רמב"ם שם הלכה כב

³⁰ ערוך השולחן העתיד הלכות מעשה הקרבנות סימן פ סעיף כז, וכפי הרא"ש והר"ן בסוגיין דאי לא"ה אלא שעשה רק ארבע עשרונות ודאי לא יצא דאל"כ אין זה לחמי תודה כשלא הביא השיעור סלת שצותה תורה להמדה וודאי מעכבת, והכי משמע במנחות עו: ע"ש. ועיין זבה תודה לב: ד"ה דאפרשינהו שהביא מהרא"ש ור"ן נדרים שאירי שבשעת לישה עשה עשר חלות והפריש אחת כדין ואחר כך לקח תשע הנותרים מכל אחת ועשה מהן חלה אחת.

³¹ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יג הלכה י

³² אבל מנחת חביתין הוא י"ב כמו שאמר בראש הפרק. לח"מ שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

שתים עשרה לחם³³ הפנים ושתים עשרה חלות הביתי כהן גדול אם ייתר או הוסיף עליהם פסולות ואפילו נפרסה אחת החלות פסול אלא אם נפרס לאחר שהוסר מהשולחן³⁴.

ח. העומר היה בא עשרון משלש סאין

כבר התבאר לעיל דף נט. שביום ט"ז ניסן³⁵ לוקחין עשרון שטחנו וביררו ריקרו וקלו מג' עשרונים, ולוקחים לוג שמן וקומץ לבונה, ככל מנחת סולת, כמו שנאמר בפרשת אמור (שם כג פסוק יא יג) והניף את העמר לפני ה' לרצונכם מן חרת השבת וגו'. ומנחתו שני עשרנים סלת בלולה בשמן וגו' ובולל הסולת עם השמן, ומניפו במזרח המזבח, מוליך ומביא ומעלה ומוריד.

ואח"כ מגיש הכלי שרת שבו המנחה נגד חוד קרן מערבית דרומית של מזבח החיצון כבכל מנחת סולת, ואחר הקרבת מוסף היום, קומץ את המנחה הזאת, ומעלה הקומץ והלבונה שעליו, ומקטירן במזבח החיצון, ושיירי המנחה נאכלין לזכרי כהונה שבעזרה.

ט. שתי הלחם שתי עשרונים משלש סאין

ביום הנ' מספירת העומר, הוא חג השבועות, מקריבין משל צבור, מלבד מוספי היום, עוד פר א' וב' אילים וז' כבשים, הכל עולות, ושעיר א' לחטאת, וב' כבשים לשלמים, ומביאין שתי לחם כמו שנאמר (שם פסוק יז) מושבתיכם תביאו לחם תנופה שתי שני עשרנים סלת תהינה קמח תאפינה בפורים לה' והוא מג' סאין חטיין חדשות [שהוא איפה], ומוציאין מהם ב' עשרונים סולת נקי.

ומביאין שאור ממקום אחר, ומשימין אותו לתוך המדה שמורדין בה ב' עשרונים הנ"ל, וממלאין אח"כ המדה מהסולת, כדי שיהיה עם השאור רק

³³ תורת הקדשים לג. אות ק ועיין זבח תודה שם לכו: לג. ד"ה חוץ מלחם שלמד בכל שכן שאם נפרסה אחת החלות פסול כל שכן בחיסר

³⁴ רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ה הלכה טו

³⁵ רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ז הלכה ג - יב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ב' עשרונים, ולשין ומחמציץ את הבצק, ואופין מכל עשרון לחם חמין א' לבר, ואחר שנאפו הב' לחמין, מניחין בצד ב' הכבשים שלמים הנ"ל, ומניף הכהן הכל ביחד בעודן חיים, מוליך ומביא מעלה ומוריד.

ואחר ששחט ב' הכבשים וזרק דמן, לוקח החזה והשוק של שתיהן, וחוזר ומניח ב' הלחמין בצדן, וחוזר ומניפן יחד כלעיל, ומקטיר אימורי ב' הכבשים, ואח"כ שאר הבשר וב' הלחמין, נאכלין לכל זכרי כהונה שבעזרה.

י. לחם הפנים עשרים וארבע עשרונים מעשרים וארבע סאין

בכל ערב שבת מביאין כ"ד עשרונים סולת, ועושין מהן י"ב חלות, שמכניסין בשבת להשולחן שבהיכל, כמו שנאמר בפרשת אמור (ויקרא כד פסוק ה – ח) וְלַקְחֵת סֹלֶת וְאֶפֶיֶת אֹתָהּ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה חֲלוֹת שְׁנֵי עֶשְׂרֵים יִהְיֶה תְּחִלָּה הָאֶחָת וְשֵׁמֶת אֹתָם שְׁתֵּים מְעַרְכֹת שֵׁשׁ הַמְעַרְכֹת עַל הַשְּׁלֶחַן הַטָּהוֹר לְפָנֵי ה'. וְגו'. בַּיּוֹם הַשֵּׁשֶׁת בַּיּוֹם הַשֵּׁשֶׁת יַעֲרֹכְנוּ לְפָנֵי ה' תָּמִיד וְגו' ובכל יום שבת כשמכניסין לחה"פ וב' בזיכי לבונה, חדשות, מוציאין הי"ב חלות הישנות עם בזיכי לבונה שבצידן, ומקטירין הבזיכי לבונה הישנות על מזבח החיצון.

ואח"כ מחלקין החלות הישנות לזכרי כהונה שבעזרה. ואין³⁶ אוכלין את הלחם עד שיקטירו שני בזיכי לבונה על האש, והלבונה טעונה מלח כשאר הקרבנות.

יא. כל המנחות שריבה במדת עשרונן או שמיעט במדת עשרון פסולות ריבה במדת סאין שלהן או שמיעט במדת סאין שלהן כשרות

³⁶ רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ד הלכה י

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

כל המנחות הקריבות לגבי המזבחה³⁷, אין כל אחת מהן פחותה מעשרון, ומיעוטו מעכב את כולו, שאם חסר כל שהוא פסול.

וחמש מנחות הבאות בנדר ונדבה יש לו להתנדב ולנדור מהן כל מה שירצה אפילו אלף עשרון, אבל מנחת העומר³⁸ ומנחת חוטא ומנחת קנאות ומנחת חינוך והחביתין כל אחת מהן עשרון אחת לא פחות ולא יתר.

ומנחה שחפרה³⁹ קודם קמיצה, יביא מתוך ביתו וימלאנה, שהקמיצה היא הקובעת לא נתינתה בכלי שרת, ואם לא מלאנה פסולה, שחוסר עשרון פוסל⁴⁰.

יב. העומר היה מנופה בשלש עשרה נפה

כבר התבאר לעיל דף סו. שקציר העומר אחר⁴¹ שקולין אותו שומחין אותו בעזרה והרוח מנשבת בו ונותנין אותו לריחים של גרוסות שהם ריחים של פול שאין טוחנות דק אלא עבה⁴² וטוחנין את השלש סאין ומוציאין מן הכל

³⁷ אילו מנחות שאין קריבות לגבי המזבחה כגון ב' הלחם ולחה"פ שיעור אחר להם וכפי שיבואר במקומם וכן לחמי תודה ואיל נזיר כבר נתבאר שיעורם לעיל פ"ט והם אינם נקראים מנחה כמו שנתבאר שם ובמנחת נסכים ג"כ שיעור אחר להם וכאן לא מיירי מהם. הר המוריה שם.

³⁸ ת"ר כל המנחות שריבה במדת עשרונן או שמיעט במדת עשרונן פסולות, וע"כ לומר דכל המנחות הבאות שלא בנדר ונדבה קאמר. בס"מ שם והנה רש"י פ"י התם דעשה העשרון גדוש או מחוק יעו"ש וא"כ אין שום ראייה מכאן ועל כרחך צ"ל כמו שכתבו התוס' התם דקאי על מנחת נסכים יעו"ש ומינה דייק מרן דה"ה בכל אלו כן ועיין לעיל פ"ב ה"ה יעו"ש היטיב ועיין בתוספתא פ"ח דמנחות וז"ל ושאר כל המנחות בין משל יחיד ובין משל ציבור אין להם קצבה ובלבד שיביאו מן המוכחר עד כאן לשונו וע"כ במנחת נדבה איירי דאילו בחובה יש להם קצבה ויש לעיין הא אין הצבור מביאים מנחת נדבה כדאיתא בתו"כ ויקרא פ"ט פרשה ח' יעו"ש ויש לעיין בזה. ואולי י"ל דקאי שם על מספר החלות. הר המוריה שם.

³⁹ רמב"ם שם הלכה מז

⁴⁰ תורת הקדשים ג: אות צ

⁴¹ רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ז הלכה יב

⁴² שאם יטחנו דק יעבור הסובין בנפה ביחד עם הסולת (ערוך השולחן העתיד שם) ולכן טחנו בנסה ועי"כ לא היה הסובין נטחן (תפארת ישראל שם פ"י מ"ד אות לב)

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

עשרון שהוא מנופה בשלש עשרה נפה⁴³. אבל בעומר לא היה שיפה ובעיטה לפי שהיה מן השעורין ומשום שהיה לה⁴⁴.

וכיצד היה מנופה שתי נפות היו במקדש אחת דקה ואחת גסה.

בתחילה היו מנפין⁴⁵ בדקה והיתה קולטת הסלת והסובין והיה הקמח הולך לעבר הנפה כמנהג גרוסות, ואח"כ נותנין אותו בגסה שקולטת הסובין שנשתיירו בסלת והגרוסות כעין חתיכות שממנו הסלת נעשה היה הולך לעבר הנפה ואחר כך חוזרין ומנפין בדקה ובגסה וכן חוזרין חלילה עד שיהא מנופה שלש עשרה פעמים, ובלבד שלא ישתיר מן הקמח ומן הסובין עם הסלת וחוזרין וטוחנין קרטין והגרוסות והוין סלת. וי"א⁴⁶ שלש עשרה נפות היו במקדש זו למעלה מזו וזו למעלה מזו כל אחת עבה מחברתה עליונה ראשונה קולטת סובין שהיא היתה גסה שבכולן ולא היתה קולטת כ"א סובין, והיו הקמח והסלת הולכין לעבר הנפה, ושוב היה נותן הקמח והסלת בתחתונה בדקה הימנה והיא היתה קולטת הקרטין סלת, והקמח הולך לעבר הנפה, ושוב היה חוזר ונותן הסלת בדקה הימנה כדי שלא ישתיר מן הקמח ומן הסובין בסלת כלל, שתהא הסלת ברורה.

יג. שתי הלחם בשתיים עשרה

כיצד היו עושין⁴⁷ מביאין שלש סאין חטיף חדשות ושפין אותן ובוטמין בהם בדרך כל המנחות וטוחנין אותן סולת ומנפין מהן שני עשרונות מנופה בשתיים עשרה נפה⁴⁸ והשאר נפרה ונאכל לכל אדם, וחייב בחלה ופטור מן המעשרות⁴⁹.

⁴³ ודבר זה הלכה למשה מסיני שינפו ביי"ג נפה (רש"י שם עו ע"א ד"ה העומר) והשאר נפרה ונאכל לכל אדם וחייב בחלה ופטור מן המעשרות (רמב"ם שם) ואינו אלא למצוה ולא לעכב (ליקוטי הלכות בזבח תודה שם עו ע"ב [לג ע"א בדפו"ח] ד"ה העומר) אבל דעת התו"ם בפ"ו מ"ג דלרש"י הוא לעכב

⁴⁴ הר המוריה שם פרק ה הלכה ג

⁴⁵ ת"ק מנחות עו ע"ב וברש"י שם

⁴⁶ ועיין ברש"י שם שהוכיח מלשון המשנה שסתמא דר"ש בר אלעזר ולהכי הר"ב והתו"ם בפ"ו מ"ז פירשו בסתם כרשב"א וכן בליקוטי הלכות שם בזבח תודה ד"ה והלכה [לג ע"ב בדפו"ח] פסק כרשב"א אמנם בלח"מ משמע דהלכה כת"ק עיי"ש

⁴⁷ רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ה הלכה ג

⁴⁸ שתי הלחם שהן מן החדש צריכין לבוא עשרון מכל סאה ומחצה ומנפין אותן בשתיים עשרה נפה. מעשה הקרבנות פרק ט הלכה יז יח

⁴⁹ ופלא דבגמ' (מנחות ס"ו ע"א) לא נזכר רק גבי עומר, לפי שנקצר במחובר ומשל צבור, אבל בשתי הלחם דמביאין חטים, הלא מביא מחטים שכבר נתרמו ונתעשרו, דאין מביאין מנחות מהטבל, [ובמסכת חלה פ"א מ"ג חשיב מותר העומר לבד] וצ"ע. ובאמת במשנה ובש"ס לא נמצא כן לפי מיעוט בקיאותי אבל י"ל שרגילים היו שהיה להם שדה מיוחדת משל הקדש בשביל שתי הלחם והכי משמע קצת במנחות ס"ד ב' סוטה מ"ב ב'

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

יד. ולחם הפנים בי"א

כיצד מעשה לחם הפנים⁵⁰, מביא ארבע ועשרים סאים חטים הראויין למנחות, ושפין אותם ובוטטין בהן כשאר חטי מנחות, וטוחנין אותן ומנפין מהן באחת עשרה נפה ארבעה ועשרים עשרון סולת, ועושין מהם שתים עשרה חלות מצות, לא נפה אותם באחת עשרה נפה או שלא הוציאן מעשרים וארבע סאים הואיל ונעשו סלת מכל מקום כשירות, לא נאמרו השיעורין האלו אלא למצוה.

הדרן עלך אלו מנחות נקמצות

פרק שמיני

ב"ק פ"ב ב' (ועיין בירושלמי שקלים פ"ה ה"א דלא משמע כן דהוא גורם מעשה ובא עומר מנגות צריפין ומבקעת עין סוכר יעו"ש היטיב) וע"ע ב"מ קי"ח א' דמשמע כן דבשביעית היו שומרי ספיחין בשביל שתי הלחם יעו"ש היטיב וכ"ה בתוספתא דמנחות פ"י יעו"ש (וע"ע בתוס' מנחות פ"ה א' ד"ה אין מביאין וכו'. יעו"ש מש"כ על הא דחיטי ברזיים וכו' וי"ל דקאי על שתי הלחם יעו"ש היטיב ולפ"ז מיושב היטיב מה שנדחקו בזה) ועדיין יש להתיישב בזה. הר המוריהשם ועיין או"ש שכתב וברור דסבר רבינו דכמו דאמרו פ"ק דתמורה (ד' ע"א) דהמקדים תרומה לבכורים [לוקה] משום דבכורים כתיב בהו צריכי שיהיו קודם לכל המתנות של כהן, וכן בירושלמי פ"ק דפאה ה"ה למה נקרא שמן בכורים שהן בכורים לכל, ואפילו מכרי טבול לתרומ"ע אם מפריש בכורים, יעו"ש פלפול גדול, א"כ שתי הלחם נקרא בכורים, אף דפירוש דהן קודמין לכל המנחות במקדש, כמבואר (מנחות דף ס"ט ע"ב) בכ"ז אמר רבא במנחות (דף מ"ו ע"ב) בכורים לד', מה בכורים בפני עצמן, א"כ כיון דקרינהו רחמנא בכורים צריכין שיהיו קודם לתרומות ומעשר, לכן אמר שהשאר שנפדה פטור מן המעשרות, דמירוח הקדש פטרינהו, וכמו גבי עומר, ופשוט, ומטעם זה לא קשה דאיך ס"ד דלרע"ק מירוח הקדש אינו פוטר, א"כ איך מביא עומר משאינו מעושר, דהא בעי ממשקה ישראל, כמו שהקשו תוס' (שם ס"ו ע"ב ד"ה אומר), ולפ"ז דעומר בכורים מקרי ודאי דהוא קודם לכל ומיפטור מתרומ"ע, ועיין תוספתא מנחות פ"י (ה"ז) דפליגי רשב"א דמביאין מנחות בשיבלין, ואולי דעל מנחות בכורים כמו שתי הלחם קאי, ודוק היטיב.

או"ש שם

⁵⁰ רמב"ם שם פרק ה הלכה ו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

א. התודה היתה באה חמש סאין ירושלמיות שהן שש מדבריות שתי איפות האיפה שלש סאין עשרים עשרון עשרה לחמץ ועשרה למצה

כבר התבאר במסכת שבועות דף טו. וזבחים דף נו: שנאמר בפרשת צו (ויקרא ז פסוק י יג) אם על תודה יקריבנו ויקריב על זבח התודה חלות מצות בלולת בשמן ורקיקי מצות משחים בשמן וסלת מרבכת חלת בלולת בשמן, על חלת לחם חמץ יקריב קרבנו על זבח תודת שלמיו.

בהמת זבח תודת השלמים היא המרכז, ואליה יש לצרף את הלחם האמור כאן. ולחם האמור בתורה מביאנו עשרון.

וכבר התבאר לעיל דף נ. כיצד הוא הלחם⁵¹ הלחם שמביא עם התודה⁵², לוקח עשרים עשרון סולת ועושה מהם עשרה עשרונים חמץ ועשרה מצה⁵³, העשרה של חמץ עושה אותם עשר חלות.

וכיצד מחמצן, מביא שאור כדי חמוצן ונותנו לתוך המדה וממלא את המדה אף על פי שסופה שעומדת לכך שעכ"פ תהיה חסירה או יתירה⁵⁴ לאחר האפיה מפני השאור שפעמים יהיה עבה וקשה ופעמים רכה, אין משגיחין אלא על מדרתה עתה, והרי הוא מורד עשרון עשרון שלמים.

והעשרה עשרונים של מצה עושה מהן שלשים חלות שוות, עשר חלות מכל מין, עשר חלות מאפה תנור, ועשר חלות רקיקים, ועשר חלות מורבכת.

⁵¹ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ט הלכה יז יח, ובעין משפט כאן בטעות צוין הלכה ח

⁵² רמב"ם שם פרק ט הלכה יז יח

⁵³ והעשרה עשרונים של מצה עושה מהן שלשים חלות שוות, עשר חלות מכל מין, עשר חלות מאפה תנור,

ועשר חלות רקיקים, ועשר חלות מורבכת

⁵⁴ הר המוריה וזוה מיושב תמיהת הלח"מ

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

